

JAN NILSSON

HEMSKHETER I LUR OCH PÅ HEDE

NÅGRA UTVALDA BROTT BEGÅNGNA
MELLAN ÅREN
1850 OCH 1900
I TANUMS HÄRAD BOHUSLÄN

Källmaterial

19 MORDBRAND PÅ TOVA
BEGÅNGET: 1899-01-05

GÄRNINGSMAN: JOHAN ALFRED EDVARDSSON, ARENDAL

Utdrag ur domboken från Bullarens Häradsrätt. Innehåller alla ingående handlingar i aktuella mål.

Själva protokollsanteckningarna i domboken har vit bakgrund.

Till protokollet bilagda handlingar har grå bakgrund.

Originalhandlingarna kan till vissa delar vara svåra att tyda. Dels kan det bero på bläckfläckar, bortrivet papper eller att inbindningen av domboken gjorts så att ena kanten av en handling blivit "osynlig". Renskrift av texterna har gjorts så långt det är möjligt. Där texten ej kunnat tolkats, har ett frågetecken angetts.

Varje protokoll eller handling inleds med ett id-nr, ex. (v278495.b12480.s2469). Detta nr är ett id som används av företaget ARKIV DIGITAL, när de katalogiserar och lägger ut materialet på internet. Du kan själv, med hjälp av detta id, söka fram aktuellt material på internet, men du måste då prenumerera på tjänsten. En sådan prenumeration kan lösas direkt på ARKIV DIGITALS hemsida.

Dessa rättegångar finns även beskrivna i boken "Hemskheter i Lur och på Hede" som gavs ut 2015 av Tanums Hembygdsförening. Boken sljs av föreningen.

Trevlig läsning

Jan Nilsson, författare

19 MORDBRAND PÅ TOVA

BEGÅNGET: 1899-01-05
GÄRNINGSMAN: JOHAN ALFRED EDVARDSSON, ARENDAL

v281264.b4120

Dombok vid lagtima Höstetinget med Tanums härad år 1898

År 1898 den 21 November påbörjas af undertecknad, t f Domhafvande i orten, lagtima Höstetinget med Tanums Härad på tingsstället i Hede, dervid följande häradets nämndemän biträda, nemligen:

Petrus Johansson i Rörvik, August Hansson i Hallind, Johannes Olsson i Tegneby, Gustaf Alexandersson i Gissleröd, Hans Gudesson i Kihl, Otto Mattsson i Ljungbytorp, Hilmer Andreasson i Sögård och Johan Alfred Persson i Fåraby.

Häradsrättens ledamöter sammanträder kl 11 f m i tingssalen, dervid tinget utlyses och rättegångsfrid påbjudes.

Kronolänsmannen J A Hansson är närvarande såsom allmän åklagare och för att Rätten tillhandagå med möjligen erforderlig handräckning.

Öfver lagfarter, inteckningar, förmyndarskap.....

v281264.b6580

1899 den 31 Januari

No 84

Sedan Kronolänsmannen J A Hansson uti den den 15 i denna månad till Domhafvanden inkommen skrifvelse anmält, att Johan Alfred Edvardsson från Arendal blifvit den 12 i samma månad häktad och i afbidan på ransakning för mordbrand till kronohäktet i Uddevalla införessad, har ransakningen med den häktade blifvit till denna dag utsatt; och då detta ransakningsmål nu företages tillstädeskomma åklagaren kronolänsmannen Hansson samt målsegaren Olof Niklasson i Tofva personligen äfvensom i egenskap af målsegare Tanums härads Brandstodsbolag genom Hemmansägaren E Gustafsson i Heljeröd, hvarjemte den häktade införes i tingssalen under bevakning, åberopande E Gustafsson till stöd för sin behörighet att föra talan i saken en så lydande handling:

"Utdrag af protokoll **Litt N**

Åklagaren inlemnar följande handlingar delsen så lydande skrift:

"Till Kronolänsmannen **Litt O**

dels följande polisprotokoll

"Protokoll hållet **Litt P**

och dels ett 17 i denna månad af PastorsEmbetet i Tanums församling för den häktade utfärdadt frejdebetyg, utvisande berörda handling, att han är född den 31 December 1866 samt att han åtnjuter medborgerligt förtroende.

Efter föredragning häraf inlemnar E Gustafsson i Heljeröd en så lydande skrift:

"Protokoll fördt **Litt Q**

Härpå höres målsegaren Olof Niklasson rörande förloppet vid åtalade brottets föröfvande samt berättar öfverensstämmande med hvad han vid polisförhöret uppgifvit.

Angående sina lefnadsomständigheter förmåler den tilltalade på frågor, att han icke vet när han är född; att hans fader heter Edvard Hansson, men att han icke känner moderns namn; att föräldrarne fortfarande lefva, men att han icke vet, hvarest de för närvarande vistas; att han tills vid 28 års ålder uppehållit sig i föräldrahemmet; att han derpå under trenne år vistats hos Carl Hansson i Unneberg, hos hvilken han biträdt vid en del enklare göromål, samt att han derefter, tills dess han häktades, haft sitt uppehälle hos målsegaren Olof Niklasson.

Åklagaren uppgifver, att den tilltalade varit utackorderad af fattigvården så väl hos bemälda Carl Hansson som hos målsegaren Olof Niklasson.

I saken hörd, förnekar den tilltalade hvad i målet lägges honom till last, med anledning hvaraf äfvensom för utrönande af den tilltalades sinnestillstånd åklagaren anhåller om vittnesförhör med vid Härads Rätten efter stämning närvarande Abela Karlsdotter i Lilla Arendal, Carl Hansson i Unneberg och hans hustru Anna Lovisa Hansson, Elisabet Andreasdotter från Nästgård, Hilmer Bruse, Teodor Andersson och Pål Hansson i Tofva samt August Hall från Arendal; och enär jäf emot de åberopade personerna icke förekommer få de aflägga vittneseden, om hvars vigt de erinras, derpå de, hvar för sig, höras samt berätta:

1o/ Abela Karlsdotter: Något före kl 1 på e m ifrågavarande den 5 Januari var vt inne i målsegaren Olof Niklassons bon-

ingshus i Tofva och spisade tillsammans med denne och den tilltalade. Sedan de spisat gick vt i sällskap med Olof Niklassons hustru Hilda Niklasson ned till den omkring 10 famnar derifrån belägna, Olof Niklasson tillhöriga ladugårdsbyggnad för att tillse kreaturen. Då de anlände dit, var den tilltalade der och sysslade med rengöring af fähuset, som låg i södra delen af ladugårdsbyggnaden, men aflägsnade sig vid deras ankomst.

Omkring två minuter stannade vt och hustru Niklasson i fähuset, dervid vt var upptagen med mjölkning och den sistnämnda med utfordring af kreaturen. Under nämnda tid kom den tilltalade in till dem, men gick dock genast. Då vt i sällskap med Hustru Niklasson begaf sig åter till boningshuset, såg vt ej den tilltalade. Sedan vt derefter uppehållit sig i boningshuset omkring en kvarts timma hörde vt rop från Olof Niklasson, som emellertid gått ned till stallet för att hemta något föremål. Vt gick ut och fram till ladugårdsbyggnaden, der lågor syntes. Olof Niklasson och dennes hustru voro då sysselsatta med utforslande af kreaturen, men vt såg ej den tilltalade dervid biträdde. Vt ombads att skynda till närmaste grannen Hilmer Bruse i Tofva för att söka anskaffa hjälp till släckningen, något som vt jemväl gjorde. När vt kom tillbaka till brandstället var Hilmer Bruse redan der och biträdde vid släckningen. hela ladugårdsbyggnaden brann till grunden. Jemväl boningshuset sväfvade i fara att angripas af elden, så nästan allt bohaget måste utflyttas i det fria. Vt lade ej märke till huru vindförhållandena vid brandtillfället voro. Vt har sig icke bekant hur branden uppkommit, men vid tillfället framkastades misstanke mot den tilltalade. På fråga af åklagaren uppgifver vt, att vt icke känner, om det var möjligt att inkomma i ladan utan att passera den utanför belägna skyggan (=tillbygge, uthus). Sedan omkring 10 eller 12 år tillbaka har vittnet känt den tilltalade, hvilken alltid förefallit vt egendomlig. Och tillägger vt, att den tilltalade var, såsom vt uttrycker sig "ostyrig", hvarmed vt förklarar sig mena, att han brukade antasta fruntimmer.

Sedan åklagaren anmärkt, att afståndet mellan ladugården och manbyggnaden nog kunde beräknas till 15 famnar (15 x 1,78 m = 26,7 m), berättar vid fortsatt förhör:

20/ Karl Hansson: Den tilltalade har vistats i vts hem under 3 år och 10 månader, dervid han om somrarna vallade korna och om vintrarna biträdde vid förefallande enklare göromål. Under det första året var han mera svårhanterlig. Vid den minsta tillsägelse eller motgång blef den tilltalade ytterligt uppretad och brukade "skära tänder". Vid ett tillfälle under nämnda tid, då vt hade förehållit honom att uppföra sig ordentligt hade han öfverfallit vt. Vt tror ej att den tilltalade led af sinnessjukdom, utan anser att hans svårhanterlighet berodde på hans elaka sinne. Under de sista tvenne åren den tilltalade vistades hos vt föreföll han vara vid lugnare och bättre sinnesstämning samt arbetade ordentligt. Såsom vid polisförhöret uppgifvits förlorade vt under den tid den tilltalade uppehöll sig hos honom omkring 30 stycken höns, hvilkas skelett sedan återfunnos nedgräfd i gödselstacken på gården. Vt känner icke om det var den tilltalade, som dödat hönsen, men anser, att så var förhållandet. Deremot vet vt med säkerhet att det var den tilltalade, som nedgrävt hönsen. Och tillägger vt till sist, att vid något tillfälle under de första dagarna, vt uppehöll sig i vts hem, hade den tilltalade hotat vts hustru att han skulle sätta eld på samtliga husen å gården.

30/ Anna Lovisa Hansson: Vt, som är hustru till förra vt, Karl Hansson, fick den uppfattningen om den tilltalade, under den tid han vistades hos makarne, att han väl icke var svagsint, men att det deremot var hans "svåra sinnelag" som gjorde, att han icke kunde "styra sig". Vid något tillfälle under de 14 dagarne, den tilltalade var i makarnas hem, då vts man var bortrest, uttalade den tilltalade hotelser om att antända byggnaderna å gården, men vt har aldrig sett honom försöka sätta någon dylik plan i verket. Jemväl har den tilltalade vid upprepade tillfällen hotat slå, "knusa" och "steka" dem. Särskildt när den tilltalade blef tillsagd att utföra något uppgifvet arbete eller när vts man var borta, brukade den tilltalade uttala dylika hotelser.

40/ Elisabet Andreasdotter: Vt tjänade hos makarne Hansson, hvilka förut vittnat i målet, under den tid den tilltalade vistades hos dem. Den tilltalade visade dervid ofta ett elakt sinnelag men vt kan ej afgöra, om han led af sinnessjukdom. Vid flera tillfällen uttalade han hotelser om att sjå ihjel husbondefolket, och vid ett tillfälle i början af sin vistelse hos makarna Hansson å Unneberg hotade han att slå sönder möblerna i manbyggnaden äfvensom att sätta eld på samtliga husen å hemmanet.

50/ Herman Bruse: Ifrågavarande dag vid middagstiden, då vt befann sig hos skomakaren Martin Hansson, hvilken bodde ett kort stycke ifrån målsegaren Olof Niklasson, såg vt rök uppstiga från dennes gård. Vt jemte Martin Hansson skyndade med anledning deraf dit. Flere personer hade då tillstädeskommit. Den tilltalade stod på gårdsplanen, när vt anlände och vt uppmanade honom att biträda vid släckningen, hvilket han sedan äfven gjorde.

Elden härjade i ladugårdsbyggnaden under tvenne timmar innan ryggåsen föll, och inom en timme derefter lågo hela byggnaden i aska. Manhusbyggnaden var vid branden starkt hotad och hade säkerligen jemväl angripits af elden, om ej, såsom nu var händelsen, vindstilla rådt. Att manbyggnaden lyckades räddas, dertill bidrog enligt vts förmenande jemväl den omständigheten, att ett emellan manbyggnaden och ladugården beläget skjul rikligen öfvertäcktes med vatten. Ut i släckningsarbetet deltog 40 till 50 personer. I den tilltalades uppträdande vid släckningen förekom icke, så vidt vt såg, något särskilt anmärkningsvärt. Vid tillfället talades om bland de närvarande att det var den tilltalade, som anlagt branden. Tvenne timmar före branden ungefär kl 11 på f m var vt nere vid ifrågavarande ladugård och såg då vt den tilltalade stå och hugga ved uti den utanför ladugårdens långsida belägna skygga. Enligt vts förmenande är det omöjligt att inkomma uti den till ladugårdsbyggnaden hörande ladan utan att först passera skyggan. Och tillägger vt, till sist, att den tilltalade, då han vistades i sitt föräldrahem, hade rykte om sig att bruka antasta fruntimmer å landsvägarne.

60/ Teodor Andreasson: Vt var hemma i sin bostad, belägen omkring 100 famnar ifrån Olof Niklassons ifrågavarande hemman, då vid ungefär kl 1 på e m en gosse kom och berättade att Niklassons ladugård brann. Vt skyndade till brandstället och när vt anlände dit slog lågorna ut från ladugården. Vt jemte åtskilliga andra, deribland den tilltalade, biträdde vid släckningen. Hade denna ej bedrifvits så energiskt, som skedde, hade säkerligen manbyggnaden jemväl angripits af elden. Under släckningen talades om bland de närvarande, att det var den tilltalade som skulle hafva anlagt branden, men vt känner ej något härom. Sedan branden var slut - efter omkring trenne timmar gick vt tillbaka till sitt hem. Dagen efter branden, då det var brandsyn å brandstället yttrade den tilltalade, medan synemännen hade öfverläggning, att "det begynte der nere" under det att han pekade mot golfvet i ladan. Den tilltalade fällde berörde yttrande utan någon tillfrågan eller anledning från de närvarandes sida. En af dessa frågade derpå den tilltalade: "gjorde du det", men denne svarade ej något härpå.

70/ Pål Hansson: När vt anlände till till brandstället voro endast Olof Niklasson och hans hustru samt den tilltalade der förut. Dessa voro då sysselsatta med att lösgöra kreatur och vt var dem dervid behjelpig. Derefter var den tilltalade upptagen med att tillse att kreaturen ej skulle komma in i elden. Vt kunde märka att elden börjat i ladan. Till densamma kunde man ej inkomma utan att passera skyggan och stallet. Lagugården nedbrann till grunden och manhuset var under branden starkt hotad. När branden var slut - vid omkring kl 4 på e m lemnade vt brandstället. och tillägger vt, att vt icke har sig något bekant angående den tilltalades sinnestillstånd eller förhållanden i öfrigt.

80/ August Häll: Då vt ankom till brandstället frågade vt huru elden uppkommit. Dervid uttalades bland de närvarande i allmänhet den tron, att det var den tilltalade som antändt ladugården. - Då den tilltalade vistades hemma hos sina föräldrar - vt hade sin bostad alldeles intill deras - var den tilltalade "till en skräck" för befolkningen. I synnerhet plägade han antasta fruntimmer och kasta sten efter dem. Vt har af denna anledning flere gånger måst följa fruntimmer fram på landsvägen förbi der den tilltalade bodde emedan de ej ensamma vågade passera. Då den tilltalade vistades i sitt hem, måste fadern städse vaka öfver honom. Till slut blef han dock för besvärlig i hemmet, så kommunen fick öfvertaga vården om honom. Detta skedde på pingstdagen 1893. Samma dag, innan han omhändertogs, hade han ställt sig på landsvägen, försedd med sten i handen, och sökt hindra personer, som voro på väg till kyrkan, att passera. Särskildt ville han hindra fruntimren att komma fram. Förut under dagen hade fadern måste anlita hjälp af annan person för att taga hand om den tilltalade, men den tilltalade lyckades emellertid komma ut och anställde då omvittnade uppträde på landsvägen. Vt tror icke, att den tilltalade är fullt normal, men anser att den hufvudsakliga grunden till dennes betende är att söka i hans "elaka sinne".

Vittnesmålen upprepas och vidkännas af vittnena, hvilka fordra ersättning för sin inställelse, och tillerkännes dem sådan att utgå af allmänna medel med iakttagande deraf att dagtraktamente beräknas till en krona 50 öre för dem hvar. Den tilltalade vidhåller sitt bestridande af hvad i målet lagts honom till last och förmäler vidare på frågor, att han stod intill ladugården och högg ved, då Olof Niklasson kom från gårdsplan och sade att "det brinner"; att dörren till stallet, hvilket man måste passera för att komma till ladan stod på glänt och gick inåt, sa att han ej såg elden förrän han härom uppmärkskjordes af Olof Niklasson; att någon annan person dervid icke var närvarande; att, när den tilltalade först såg elden, det redan brann "öfver hela ladan"; att han saknar all kännedom om huru branden uppkommit; att han omkring en kvarts timme, före det han såg elden, varit i färhuset för att vattna kreaturen; att han, när han gick för att utsläppa hästarna, såg, att elden hafva börjat i "botten af ladugården"; samt att han biträdde vid släckningen af elden. Åklagaren anhåller derpå om uppskof med målet för vidare bevisnings förebringande, i hvilken begäran målsegaren Olof Niklasson förenar sig.

Beslut

Med bifall till den gjorda begäran om uppskof finner Härads Rätten skäligt uppskjuta målet till uttima ting Måndagen den 20 Februari 1899 kl 11 f m, då i åklagarens närvaro målsegaren skall iakttaga inställelse, skolanden åklagaren då vara beredd förebringa ytterligare utredning i målet.

I afbidan på förnyad ransakning skall den tilltalade fortfarande i häkte hållas.

§84 Litt Q

Protokoll fördt vid sammanträde med styrelsen för Tanums härads brandstodsbolag den 7 Januari 1899

=====

2

Egaren O H Niklasson som är närvarande berättar att han den 5 dennes varit i ladugården vid kl 1 tiden på dagen, för att fordra dervarande djur, gick derefter in i boningsrummet men stannade ej inne öfver 15 minuter utan gick derefter åter ut och åt ladugården till, kommen i närheten af ladugården ser han rök och hör eld spraka i ladan intill stallet, blir deraf mycket rädd och ropar till i boningshuset varande personer att de skola komma för eld är lös i ladugården, sjelf går han till stallet och löser dervarande hästar, efter rop af Niklasson kommer hans hustru jemte annat fruntimmer och löste ut nötkreaturen, derefter komma grannar tillstädes som hjälpte till att rädda närliggande hus då de sågo att ladugården var omöjlig att rädda, emedan elden fattat i inneliggande hö och halm och således spritt sig för fort. Niklasson upplyser att hans svagsinte svåger Johan Alfred var i eller vid ladugården då elden började och kan icke på något sätt upplysa om eldens uppkomst.

3

Enkan Abela Carlsdotter under Lilla Arendalsom var inne hos Niklasson under middagen och var följaktig till ladugården och mjölkade, gick derefter in i Niklassons bostad och blef der till han ropade att elden är lös i ladugården, kan icke upplysa om eldens uppkomst, men vitsordar Niklassons upplysning, och att hans svåger Johan Alfred vistades i eller vid ladugården då elden der började.

4

De grannar som först kommo närvarande vid branden äro i dag närvarande, kunna ej något upplysa om brandens uppkomst men vitsorda i alla Niklassons i dag gifna berättelse och uttrycka sin önskan om att Niklassons svagsinte svåger Johan Alfred på ett eller annat sätt kunde tagas i förvar, då de anse honom farlig för den allmänna säkerheten

5

På särskild fråga till Niklassons svagsinte svåger Johan om eldens uppkomst förklarade han sig icke känna till densamma. Då icke minsta misstanke kan förekomma emot Niklasson, att han sjelf varit vållande till eldens uppkomst, så tillerkännes han en skadeärsättning af 2586 kronor (=152 784 kronor år 2015).

Som ofvan

H A Carolusson

A Hansson

O Johansson

Hans Carlsson

S Mattsson

H Andersson

Rätt utdraget intygar

H A Carolusson

v281264.b6530

§84 Litt N

Utdrag af protokoll fördt vid sammantgräde med styrelsen för Tanums härads brandstodsbolag i Hede tingshus den 2 Januari 1899.

§1

Styrelsen närvarade med undantag af O A Johansson i Klätta.

§2

Företogs val af ordföranden och vice ordförande och valdes till ordförande Hans Carolusson i Ljungbytorp och till vice ordförande E Gustafsson i Heljeröd.

=====

Som ofvan

E Gustafsson

H Carolusson

J A Persson

S Mattsson

August Hansson

H Andersson

H Carlsson

Rätt utdraget betygar

H Carolusson

v281264.b6540

§84 Litt O

Till Kronolänsman Tanums härad

Herr J A Hansson

Som min ladugård den 5 dennes nedbrunnit och jag derigenom förorsakats en stor förlust och då jag befarar, att en hos mig boende svagsint sväger Johan Alfred Edvardsson är dertill orsak, får jag härmed ödmjukeligen anhålla, att det tänktes Herr Kronolänsman, att någon dag resa upp till Tofva för att med honom hålla förhör, emedan han af både mig och grannar är starkt misstänkt, att hafva anlagt branden och anses för den allmänna säkerheten i flera afseenden vådlig.

Tofva den 7 Januari 1899

Olof H Niklasson Tofva

Med förestående anhållan instämmer vi till alla delar

H A Bruse, Tofva

Theodor Andersson Tofva

Carl M Ljungström Tofva

Johan Emanuel Olsson Tofva

Pål Leonard Hansson Tofva

§84 Litt P

Protokoll, hållet på Tofva den 12te Januari 1899

Sedan hemmansegaren Olof H Niklasson, H A Bruse, Theodor Andersson, Carl M Ljungström, Johan Emanuel Olsson och Pål Leonard Hansson i Tofva, i skrifvelse af den 7 dennes anhållit det polisförhör måtte anställas med Johan Alfred Emanuelsson från Arendal, angående eldsvåda hos den förstnämnde den 5 dennes dervid Niklassons ladugård lades i aska, inställde sig undertecknad härstädes denna dag, biträdt af fjerdingssmannen J A Ehnebom i Grebbestad, för anställande af det äskade förhöret.

Dervid berättade:

1o/ Olof H Niklasson: att han den 5 dennes omkring kl 1 på dagen varit uti sin ladugård för utfordring af nötkreatur och sedan detta var verkställt gick han in i stugan i boningshust och stannade inne omkring 15 minuter och gick derefter åter ut för att gå ned till ladugården, och kommen i närheten af densamma ser han rök framtränga från den intill stallet gränsande ladan och hör eld spraka med anledning med anledning han tillropar de innevarande personerna att de skulle komma och vara behjpliga med kreaturens räddande och sjelf begaf sig till stallet för att rädda hästarna. Inkommen i skygga som går längs ladugårdens sida der stallet och den lada hvari elden utbrutit, finner han der sin svåger Johan Alfred Edvardsson stående huggande, med anledning hvaraf antager att elden blifvit af honom, som anses vara mindre vetande, blifvit anlagd, helst ingen kunde komma hvarken till stallen eller ladan utan att passera ifrågavarande skygga och skulle då observerats av Edvardsson. Sedan hästarne, nötkreaturen och en åkkärra blifvit räddade, måste han med sitt husfolk och ankomna grannar inskränka sig till att hindra eldens spridning till öfriga byggnader hvilke voro starkt hotade. Hilmer Bruse har ingen kännedom om huru elden uppkommit, men vitsordar att den börjat i den till stallet gränsande foderladan i hvilken fanns hö och halm, att det var omöjligt komma hvarken till eller från stallen och ladan utan att passera skygga, och att om så varit händelsen detta observerats af Emanuelsson; Anser Emanuelsson vara en för allmänna säkerheten högst vådlig person. Carl Ljungström, Theodor Andersson och Pål Hansson instämma i alla delar i hvad Bruse haft att förmäla och hafva intet att tillägga.

Niklasson upplyser att han under sistlidet år mistade flera höns, och en tid senare fann han skeletten af 3 st dylika undanstickna än här och än der. Då Johan Alfred Edvardsson var inackorderad hos Carl Hansson i Unneberg mistade den omkring 30 st höns, som sedermera återfanns nedgrävda i gödselstacken.

Nu ställdes till Johan Alfred Emanuelsson upprepade gånger en del frågor, bland andra: om han observerat elden innan svågern ankom och ropade att elden var lös i ladan; Om någon passerat skygga och ingått i stall eller lada strax innan elden utbröt och om han kunde upplysa om hvarest i ladan elden börjat, men alla frågor blefvo af honom obesvarade.

Det upplystes af de närvarande att Johan Alfred Edvardsson, då han för några år sedan vistades hos sin fader Edvard Hansson under Arendal, förföljde fruntimmer som passerade landsvägen förbi deras bostad, och då han tillfrågades hvarför han ej lär fruntimmern gå i fred, gaf han till svar att han ingenting ville de gifta, men "Konorna" skulle han slå ihjel.

Vidare förekom ej

Som ofavn

J A Hansson

Dombok hållen vid urtima ting med Tanums häradsrätt å tingsstället i Hede den 20 Februari 1899

Ordföranden: undertecknad t f Domhufvande i orten

Nämnd: Petrus Johannesson i Rörvik, August Hansson i Hallind, Johannes Olsson i Tegneby, Gustaf Alexandersson i Gissleröd, Otto Mattsson i Ljungbytorp, Hilmer Andreasson i Sögård, Johan Alfred Persson i Fåraby och Hans Otto Englbretsson i Hessland.

No 1

Jemlikt häradsrättens beslut antecknad under No 84 i domboken för nästlidna års hösteting med häradet företages nu åter till handläggning målet emellan Kronolänsmannen J A Hansson, åklagare, Olof Niklasson i Tofva och Tanums härad Brandstodsbolag, målsegande, samt häktade Johan Alfred Edvardsson från Arendal, tilltalade för mordbrand; och tillstådes-kommer härvid i åklagarens närvaro f Häradssdomaren H A Carolusson i Ljungbytorp för Tanums härad Brandstodsbolag hvarjemte den häktade införes under bevakning.

Med förmålan att någon ytterligare bevisning mot den tilltalade angående det brott, för hvilket han hålles häktad, icke står att förebringa, förklarar sig åklagaren numera jemväl föra talan mot den tilltalade för våld å allmän väg föröfvadt mot Margareta Hedda Corneliusdotter under Håkeby samt Agneta Olsdotter i Håkebytorp.

Vid upprop finnas såväl Margareta Corneliusdotter som Agneta Olsdotter vid Rätten tillstådes samt berätta, uppmanade att redogöra för hvad uti ifrågakomna hänseende kan ligga den tilltalade till last hvar för sig hörde:

1o/ Margareta Corneliusdotter: att hon under de senaste åren vid flere tillfällen, då hon gående färdats allmänna landsvägen fram norrut från Hede och dervid passerat den tilltalades bostad, ofredats af denne; att dervid så tillgått, att den tilltalade, utan att föröfva någon misshandel genom hotelser och missfirmelser gjort vägen osäker; samt att i orten varit gängse tal om att den tilltalade ofredat förbipasserande personer särskilt fruntimmer; samt

2o/ Agneta Olsdotter: öfverensstämmelse med innehållet i nedan intagna handling:

"Som jag etc   **Litt A**

Efter föredragning häraf anhåller åklagaren om vittnesförhör med efter stämning inkallade och närvarande August Häll under Arendal, Oscar Carlsson derstädes, Carl Larsson under Klätta, Edvard Johannesson i Björnäs samt August Löfstrand under Underslös; och enär jäf emot de till vittnen återopade icke förekommer, få de med undantag af Häll, hvilken förut vittnat i målet, aflägga vittneseden, varnas förr missbruk af densamma samt intyga hvar för sig hörde:

1o/ Häll: att vittnet icke har sig något bekant, som kan lända till upplysning i målet, utöfver hvad han förut deri berättat än att i orten varit gängse tal om att den tilltalade haft för vana att ofreda personer, som passerat förbi hans bostad, utan att vittnet har sig bekant några närmare omständigheter dervid.

2o/ Oscar Carlsson; 3o/ Karl Larsson och 4o/ Edvard Johansson: att de icke hafva sig något bekant, som kan lända till upplysning i målet; samt

5o/ Löfstrand: att vittnet icke har sig något annat i saken bekant än att den tilltalade under de senaste åren å allmänna landsvägen, som ledt förbi den tilltalades bostad, plägat antasta förbipasserande personer.

Berättelserna upprepade, vidkännas af vittnena, hvilka på begäran om ersättning för sin inställelse tillerkännes sådan af allmänna medelmed iakttagande deraf, att dagtraktamentet skall utgå med en krona 50 öre.

Den tilltalade, ånyo i saken hörd, förnekar på det bestämdaste, att han gjort sig skyldig till hvad i målet lägges honom till last.

Med anledning häraf anhåller åklagaren om ytterligare uppskof med målet, hvarefter Häradsrätten efter enskild öfverläggning meddelar följande

Beslut

Med bifall till åklagarens anhållan om uppskof uppskjuter Häradsrätten målets vidare handläggning till fjärde rättegångsdagen af nästa lagtima ting med häradet, då i åklagarens närvaro målsegandena vid laga påföljd samt svaranden vid hemtningspåföljd skola iakttaga inställelse; och förordna Häradsrätten att Johan Alfred Edvardsson icke vidare skall för ifrågavarande brott hållas häktad.

Sessionen afslutas kl 2 e m

Som ofvan

På Häradsrättens vägnar

Carl Lilienberg

v281265.b1960

Nr 1 Litt A

Som jag en dag för omkring 6 år sedan kom gående stora landsvägen från mitt hem till hede skulle jag förbi Edvardssons hem som var en almen förskräkelse för fruntimer så vågade jag inte gå ensam där förbi så bad jag min son som arbetade nära vägen att följa mig förbi men som hans grane var i närheten så sade han till honom att de skule låta mig gå skule de dölja sig nerom vägen så de skule se om han var farlig men de försumade sig så han var hårt intill mig med en sten i handen och sade att han skall döda mig och var så förskräclig att se på att jag blev mycket förskräkt för honom jag talte vid honom att han kjäner väll mig osv dett var såsom han lugnade sig något men påstod att han skall döda mig för jag har sakt sade han att inte fruntimer får gå denna väg Så kom straks de som skule jelpa mig förbi samt hans fader de förmåde honom slutligen att nedlaga stenen som syntes på ett par kilo.

v281265.b1810

1899 den 30 mars

No 62

Jemlikt Häradsrättens beslut vid urtima ting den 20 sistlidne Februari företages nu åter till handläggning målet emellan kronolänsmannen J A Hansson, åklagare, Olof Niklasson i Tofva och Tanums härads Brandstodsbolag, målsegande samt Johan Alfred Edvardsson Arendal tilltalade för mordbrand m m; och inställa sig härvid i åklagarens närvaro förre Häradsdomaren H A Corneliusson i Ljungbytorp för Tanums härads Brandstodsbolag samt tilltalade Johan Alfred Edvardsson.

Edvardsson höres ånyo men förklarar sig icke hafva något att tillägga till hvad han förut i målet uppgifvit.

Med förmälan, att någon ytterligare utredning i saken icke står att få, öfverlemnar åklagaren målet till afgörande under yrkande att Statsverket måtte få vidkännas i målet förskjutna vittneslöner.

Jemväl öfriga parter öfverlämnar målet till HäradsRättens bedömande.

Vid tingets slut den 8 juni 1899 afkunnas efter enskild öfverläggning följande

Utslag

Som emot Johan Alfred Edvardssons nekande någon bevisning icke förekommit derom att han förbrutit sig på sätt i målet lagts honom till last, pröfvar HäradsRätten rättvist ogilla åklagarens i saken förda talan; kommande emellertid de vittnes ersättningar som i målet af allmänna medel utgifvits eller kan komma att utgifvas till i saken hörda vittnen att stanna å Statsverket.

(Besvärshänvisning)